

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/406/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

333/2013. (XI. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹2013. május 31-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. november 13-án – dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – az M. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2013. május 31-én személyesen adta le panaszbeadványát a Testület postázójában.

Beadványa szerint feljelentést, illetve panaszt kívánt tenni a 13050/3246/2012 számú büntetőügyben, az M. városi rendőrségen 2013. május 13-án lefolytatott szembesítés miatt, a szembesítést végző rendőr ellen. A panaszbeadvány a rendőr nevét megjelöli. A panaszos véleménye szerint vele szemben jogtalan eljárást folytattak le. A panaszos a szembesítés elején kérte a rendőrtől, hogy őt ne kérdezze. A szembesítést végző rendőr előbb felolvasta a másik fél, F. K. jogait, a törvényi figyelmeztetést, majd a panaszosnak olvasta fel ugyanezeket. A rendőr a panaszost nem engedte szóhoz jutni, azonban végül mégis sikerült elmondania, hogy csak ügyvéd jelenlétében tesz vallomást. A panaszos kérte, hogy a rendőrség rendeljen ki részére ügyvédet, amire a rendőrtől azt a választ kapta, hogy ezt ő

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

„nem engedi”, majd ha a panaszos hoz ügyvédet, „akkor lehet”. A panaszost a szembesítést végző rendőr figyelmeztette, hogy ne szóljon közbe, és egyúttal 50 000 forint büntetést helyezett kilátásba. A rendőr F. K.-t felszólította, hogy „mondja a szemébe”, amire a férfi előadta a panaszos véleménye szerint valótlan vádjait, miszerint ő meg akarta ölni Sz. E.-t. A panaszos közbeszólt, amire a rendőr ismételten figyelmeztette, hogy ne tegye, és ismét hozzátette, hogy megbünteti 50 000 forintra, illetve akár 500 000 forintig is elmehet. A panaszos ekkor jelezte, hogy másik nyomozót kér, amit a rendőr bele is írt a jegyzőkönyvbe, a bírságot azonban nem rögzítette, annak ellenére, hogy a panaszost ezzel is megfenyegette. A panaszos ezen a ponton szükségesnek látta leszögezni, hogy az M. városi Rendőrkapitányságra jár már tíz éve, de még senki nem beszélt vele ilyen pökhendi, arrogáns módon, pedig ennél „különb dolgok”, is történtek itt.

F. K. kezében a szembesítés alatt mobiltelefont tartott, ezért a panaszos őt kérdőre vonta, hogy felveszi-e. A férfi erre elrakta a telefont, a panaszos nem tudja, hogy végül felvette-e, vagy csak akarta. A rendőr neki tett fel kérdéseket, és folytatta a szembesítést. F. K. a panaszos véleménye szerint megint valótlanul, azt állította, hogy az a panaszos által a B. város Z. kerületi Rendőrkapitányságon tett, és a szembesítés során bemutatott tanúvallomásában ellentmondás van.

A panaszos nem bírta szó nélkül a hazug, rágalmozó, kárhóztató közeget – meglátása szerint a kihallgató F. K.-val normális hangnemben beszélt, vele azonban nem, és tényként közölte, hogy a panaszos az „elkövető gyanúsított”. A panaszos a rendőrt figyelmeztette, hogy részrehajlóan, nem pártatlan módon viselkedik – erre a rendőr úgy felelt, hogy ő csak az igazságot szeretné kideríteni. A panaszos véleménye szerint őt „belerángatták” a szembesítésbe, annak ellenére, hogy jelezte: ügyvéd nélkül nem akar vallomást tenni. A rendőr felvetésére azt felelte, hogy „csak azt lehet belerángatni, aki elkövető”. A rendőr a szembesítéshez ragaszkodott, nem adta meg a panaszosnak azt a lehetőséget, hogy azt ügyvéd jelenlétében folytassák. A panaszos a jegyzőkönyvet nem írta alá, ez azonban a rendőrt egyáltalán nem érdekelte – azt F. K.-val, és az időnként ki-be járkáló kolléganőjével íratta alá.

F. K., a panaszos emlékei szerint azt javasolta a rendőrnek, hogy jelentse fel a panaszost becsületsértésért, hiszen tanúk is jelen vannak. A panaszos el akart menni a jegyzőkönyv aláírása után, azonban a rendőr azt mondta, hogy ne menjen el, mert a szembesítést folytatni kell Sz. E.-vel (*a panaszos volt feleségével*). A panaszos nem tehetett mást, véleménye szerint kényszerhelyzetbe hozták.

A következő szembesítés során hasonló, de kevésbé durva hangnemben beszéltek a panaszossal. Mikor őt kérdezték, Sz. E. telefonját elővette, és szöveges üzeneteket váltott F. K.-val. A panaszos jelezte a látottakat a szembesítést végző rendőrnek, amire azt felelte, hogy látja, de őt nem érdekli, hadd csinálja. A panaszos szólt, hogy akkor ő is előveszi a telefonját, amire azt a választ kapta, hogy hát vegye elő ő is nyugodtan. Amikor a panaszost kérésére kikísérték a mosdóba, a folyosón ülő F. K. ugyanúgy szöveges üzeneteket írt, mint odabent a szembesítésen Sz. E. – a panaszos számára egyértelmű volt, hogy egymással kommunikáltak, ami őt nagyon megbotránkoztatta.

A panaszos Sz. E.-nek szeretett volna kérdéseket feltenni, felvetését azonban a rendőr azzal hátrította el, hogy majd a végén lesz erre lehetősége. Mikor azonban a végére értek, a panaszos figyelmét elterelte, a jegyzőkönyvet pedig lezárta, és nem adott lehetőséget a panaszosnak kérdései feltevésére. A rendőr egyik félnek sem mondta, hogy most feltehetik kérdéseiket –

véleménye szerint ilyen „pszichológiai kihallgatási technikát” oktatnak a rendőr főiskolán.

A panaszos véleménye szerint a rendőr stílusa az ártatlanság vélelmének ellent mondott. A panaszos a beadványban említette, hogy a rendőr lakcímére is rákérdezett – ekkor derült fény otthontalanságára. A panaszos szerint a rendőr „szemtelen és pimasz módon” megjegyezte, hogy panaszát az ügyészség is visszautasította, amiről a határozatot ki is küldték neki, biztosan megkapta.

A panaszos véleménye szerint a tíz évvel korábbi eset folytatódik, csak más szereplőkkel. Elmondása szerint életszerűtlen, hogy Sz. E.-t meg akarta volna ölni, mivel eddig nem tette meg, „más külön események után”, 10 év alatt. A panaszosban ilyen indulatok elmondása szerint nincsenek. Beadványában felidézett továbbá egy 2011-ben történt esetet, amikor a rendőrök őt meztelenre vetkőztették M. városban, illetve egy másikat, amikor őt egy járőr fejbe vágta zseblámpájával egy szintén Sz. E.-vel kapcsolatos incidens után, melynek során „Sz. E. és bandája” betörte az orrát. A panaszos arra is utalt, hogy korábban az M. városi bűnügyi osztály vezetője számára sérelmes módon amellet foglalt állást, hogy nem minősült bűncselekménynek személyi igazolványának kilakoltatása során véghezvitt eltüntetése.

A panaszos véleménye szerint kérdés, hogy a rendőrök kinek a parancsára cselekedtek, ezért kéri Sz. E. és F. K. szembesítés során váltott szöveges üzeneteinek lekérdezését, illetve a két személy, és az ügy egyéb tanúinak poligráfos vizsgálatát a büntetőügyben tett nyilatkozataik valóságtartalmának ellenőrzéséhez. A panaszos előadta továbbá, hogy 2013. május 10-én gyermeke jelenlegi nevelőanyja a családsegítőben járt egy jegyzőkönyv beszerzése végett. A nő állítása szerint a családsegítőben nem tudtak semmiféle jegyzőkönyvről. A panaszos állítása szerint átadott különféle iratokat (feltehetőleg a szembesítést végző rendőrnek), aki azonban az iratokat nem rögzítette a panaszos által elolvasott, de alá nem írt jegyzőkönyvbe.

A panaszos beadványához egy iratjegyzéket mellékel, és csatolt egy 2012. szeptember 24-én, a B. város Z. kerületi Rendőrkapitányság Ügyeleti és Ellenőrzési Alosztályán kelt, bejelentésről felvett jegyzőkönyvet, egy az M. városi Rendőrkapitányságon 2012. december 13-án, gyanúsított kihallgatásáról felvett jegyzőkönyvet, egy 2012. december 13-án kelt, előállítás időtartamáról szóló igazolást, egy letéti jegyzőkönyvet, valamint egy 2012. szeptember 23-ai látteleletet. Tekintettel arra, hogy ezen iratok jelen panaszügy tárgyához csak igen távoli módon kapcsolódnak, ismertetésüket a Testület mellőzi, a szintén csatolt, 2013. május 13-án kelt szembesítési jegyzőkönyv releváns részeit pedig jelen állásfoglalás II. része alatt rögzíti.

2) A Testület munkatársa a panaszost beadványa pontosítása végett több alkalommal megkísérelte elérni az általa egyedüli elérhetőségként megadott mobiltelefonszámon, azonban a panaszos nem volt elérhető. A sikertelen kapcsolatfelvételi kísérletről 2013. június 10-én hivatalos feljegyzés készült.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A szembesítést végző r. zászlós 2013. július 1-jén kelt jelentésében előadta, hogy

osztályvezetőjének utasítására készítette el jelentését a 2013. május 13-án lezajlott nyomozati cselekmények körülményeiről.

A megjelölt napon a panaszost F. K.-val és Sz. E.-vel szembesítették. A szembesítésről jegyzőkönyv készült, arról hangfelvételt vagy videót nem rögzítettek. Az első szembesítés, amely a panaszos és F. K. között zajlott, csak többszöri rendreutasítás mellett volt lehetséges. A r. zászlós rendreutasításai a rend fenntartása érdekében kellően határozottak voltak. F. K. a szembesítés során nem használta mobiltelefonját, egy alkalommal sem vette a kezébe. A panaszos folyamatosan akadályozta F. K.-t mondanivalója közlésében, folyamatosan nevetett, vihorászott, és a „hazugság, hazudtok” szavakat hajtogatta – annak ellenére, hogy már a szembesítés elején kijelentette, nem tesz vallomást.

Az utolsó pillanatban, amikor a r. zászlós közölte, hogy ha nincs senkinek mondandója, lezárja a jegyzőkönyvet, a panaszos kijelentette, hogy él a jogával – melyről őt a r. zászlós tájékoztatta – és mégis előadja vallomását. A vallomását folyamatosan változtatta, azt módosította, a jegyzőkönyvben így ezeket rögzítették is. A r. zászlós meg volt róla győződve, hogy nem tesz vallomást, hiszen az elején ezt kijelentette, nem is „rángatta bele” semmibe, csak le akarta zárni a jegyzőkönyvet, de ekkor a panaszos elmondta saját verzióját. A r. zászlós itt jegyezte meg, hogy az illetékes ügyészségre panaszfelbírálásra átküldte az anyagot, de a jegyzőkönyv alá nem írását az ügyészség nem minősítette panasznak. A r. zászlós sem a gyanúsított, sem a tanú jogállású személyekkel nem volt pókhendi, a panaszosnak pedig nem mondta, hogy ő az elkövető.

A r. zászlós az előadó megjegyzései rovatba bevezetett kommentárjai miatt a panaszos az első jegyzőkönyvet nem is volt hajlandó aláírni. A panaszos ezen a ponton kezdte el mondogatni, hogy a r. zászlós őt össze akarja zavarni, törölje ki, amit mondott, illetve, hogy nem írja alá, addig, amíg ez meg nem történik. A r. zászlós véleménye szerint a panaszos egyébként sem akart semmiről nyilatkozni.

A panaszos maga jelentette ki, amikor a szembesítés tényét nyomtatott formában olvasta, hogy megbíz majd egy ügyvédet. A panaszosnak a r. zászlós ezzel kapcsolatban elmondta, hogy erre természetesen van lehetősége, csatolja majd az iratokat, a megbízást az ügyhöz. A panaszos megkérdezte a r. zászlóst, hogy ő nem köteles-e számára ügyvédet kirendelni – ekkor a r. zászlós ismételten elmondta neki, hogy mik az ügyvéd kirendelésének feltételei, mire a panaszos megint elmondta, hogy meg fog bízni ügyvédet, és azt is kijelentette, hogy amúgy sem bíz a rendőrség által kirendelt ügyvédekben, mert azok részrehajlóak.

A második szembesítés az elsőhöz képest rendezetten lezajlott. Érezhető volt, hogy a panaszos az első szembesítésből okulva nem csapong a történetben, nem változtatgatott, nem zavarta a tanú előadását, így nem kellett a jegyzőkönyvhöz megjegyzéseket fűzni, azt alá is írta.

A r. zászlós rögzítette, hogy a szembesítések során egyik féllel sem volt részrehajló, hiszen a büntetőeljárás célja az igazság kiderítése. Ahogy azt a szembesítés során közölték is: a szembesítés a tanúvallomásokban mutatkozó ellentétek tisztázása érdekében volt szükséges.

A r. zászlós olyan kijelentést nem tett, hogy a panaszos az elkövető, őt „D. úrnak” szólította,

valamint a jogi felvilágosításokat, mint „gyanúsítottak” adta meg. A második szembesítés során Sz. E. egy alkalommal a mobiltelefonjára pillantott, azon valamit csinált – erre a panaszos hívta fel a r. zászlós figyelmét. Ekkor a r. zászlós rászólt Sz. E.-re, hogy azt tegye le, majd a szembesítés végén nézegetheti. Sz. E. ennek eleget is tett, telefonján a billentyűket nem ütögette, olyan rövid ideig volt a kezében, hogy erre módja sem volt. Ha kapott is szöveges üzenetet, azt semmilyen hangjelzés nem kísérte, a r. zászlós a telefon rezgését sem hallotta, de Sz. E.-nek válaszolni az idő rövidege miatt semmiképp sem állhatott módjában.

Az érintettek minden jogi felvilágosítást megkaptak. A szembesítés során, annak végén a feleknek volt lehetőségük kérdéseket feltenni. A r. zászlós minden szembesítés végén megkérdezi, hogy van-e kérdésük, indítványuk, panaszuk a feleknek – jelen esetben azonban kérdést senki sem tett fel, indítvánnyal nem élt senki.

Jelentése végén a r. zászlós rögzítette, hogy természetesen rákérdezett a panaszos lakcímére, hogy ne csak a telefonján lehessen elérni, mert azt nehézkesen, vagy egyáltalán nem veszi fel, sok esetben ki van kapcsolva, így az idézés nehézségekbe ütközik. A r. zászlós megkérdezte, hogy megkapta-e a neki szánt postai küldeményeket, mert ha igen, feltételezi, hogy postázási címe él, így postai úton idézhető.

2) Az M. városi Rendőrkapitányság r. főtörzsőrmestere szintén készített jelentést 2013. július 1-jén.

A r. főtörzsőrmester elmondta, hogy a szembesítés időpontjában kihallgatást végzett. Az idézésen megjelent panaszost munkája során korábban már volt alkalma megismernie. Mivel saját munkájával volt elfoglalva, így csak arra lett figyelmes, hogy a panaszos folyamatosan akadályozta a nyomozati cselekményt közbeszólásaival, nevetésével. A r. zászlós őt a rendfenntartás érdekében helyreutasította. A r. főtörzsőrmester véleménye szerint kollégája nem volt részrehajló, csak határozott, és mindössze arról volt szó, hogy kulturáltan figyelmeztette a gyanúsítottat arra, hogy a szembesítés során csak a szembesítés vezetője által feltett kérdésekre, és csak felszólításra lehet válaszolni, illetve arra, hogy egymásnak jelzést nem lehet adni, és egymáshoz kérdést intézni, vagy egymásnak nyilatkozatot tenni, csak engedéllyel lehet. A panaszos a szembesítési jegyzőkönyvet nem kívánta aláírni, amit a r. főtörzsőrmester igazolt aláírásával.

A r. főtörzsőrmester a második szembesítéssel kapcsolatban annyit tudott elmondani, hogy a panaszos jelezte, hogy Sz. E. kezében tartja telefonját, biztosan sms-ezik, mire a r. zászlós határozottan felszólította Sz. E.-t, hogy a telefont rakja el.

Jelentése végén a r. főtörzsőrmester beszámolt róla, hogy a fenti két nyomozati cselekménynél csak részben volt jelen, mivel az irodát többször elhagyta, és maga is kihallgatást végzett.

3) A Testület a két szembesítési jegyzőkönyvnek kizárólag a panasz eljárás szempontjából jelentős részeit ismerteti.

a) A panaszos és F. K. szembesítéséről 2013. május 13-án készült jegyzőkönyvön valóban nem található meg a panaszos aláírása. A jegyzőkönyvön a panaszos gyanúsítottként, F. K. tanúként szerepel. A panaszos által előadottak a dokumentumon szerepelnek – a panaszos az

F. K. által előadottakat határozottan cáfolta. A jegyzőkönyvben szereplő első megjegyzés szerint a panaszos kérte, hogy az előadó újabb részeket szűrjön be a rögzítettekhez. A megjegyzés szerint az előadó kérdőre vonta a panaszost, hogy a beszűrt fontos részleteket miért hagyta ki eddig, amire a panaszos azt felelte, hogy azért, mert az előadó beleszólt. Az előadó hozzátette, hogy ilyen nem történt, csak a panaszos folyamatosan visszaolvasatja az elmondottakat, azokon sokszor változtat. A következő megjegyzés szerint a panaszos kijelentette, hogy az előadó őt össze akarja zavarni, nem azt írja, amit mond, ezért ő másik nyomozót kér.

A szembesítés eredményre nem vezetett. A jegyzőkönyv aljára a nyomozók kézzel rávezették, hogy a panaszos a jegyzőkönyvet annak elolvasása után sem írja alá. A megjegyzés alatt F. K. aláírásán kívül két másik aláírás szerepel.

b) A második, a panaszos Sz. E.-vel történt szembesítéséről készült jegyzőkönyvön a panaszos aláírása szerepel. A szembesítés eredményre szintén nem vezetett, a panaszos mindvégig cáfolta a tanú által előadottakat. A jegyzőkönyvek a panaszügy szempontjából releváns egyéb részletet nem tartalmaznak.

III.

1) A panaszos által előadott sérelmek kapcsán a Testületnek elsőként saját hatáskörét kellett vizsgálat alá vonnia.

A Rendőrségről szóló tv. 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy – amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá – panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag-, járműátvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiekkel kapcsolatban a Testület szükségesnek látja rögzíteni, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése értelmében nem vizsgálhatja a rendőrség nyomozó hatóságként kifejtett tevékenységét, így a szembesítés szabályszerűségét sem. A szembesítést tárgyaló joganyag nem az Rtv.-ben található, hanem azt a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szabályozza, így annak szabályszerűsége a büntetőeljárás sajátlagos jogorvoslati rendszerébe tartozó kérdés, melyre a Be. 196. § (1) bekezdése által biztosított panasz lehetősége irányadó.

A panaszos külön sérelmezte a kihallgatást végző rendőr részrehajló magatartását, mellyel kapcsolatban a Be. 38. § (1) bekezdésének d) pontja mondja ki, hogy a büntetőügyben a nyomozó hatóság tagjaként nem járhat el, akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható. A jogszabály a nyomozó hatóság elfogultságával szemben külön jogorvoslatot is nevesít: a Be. 32. §-ának (2) bekezdése szerint előterjeszhető kizárási indítványt.

Úgyszintén a Be. rendelkezik 43. § (2) bekezdésének f) pontjában arról, hogy „a terhelt jogosult arra, hogy a büntetőeljárás jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon”. A tájékoztatás elmaradása esetén szintén a Be. 196. §-a szerinti panasz előterjesztésének van helye.

Tehát a Testületnek hatásköre hiányát kellett megállapítania a panaszos azon sérelmeire nézve, melyek a fent részletezett módon a szembesítés lefolytatásának módjához, a szembesítésről készített jegyzőkönyv felvételéhez, és általánosságban ahhoz kapcsolódtak, hogy a panaszost véleménye szerint a szembesítésbe „belekényszerítették”.

Hasonlóképpen hatáskörének hiányát állapította meg a Testület azon kérdésre nézve, hogy miért nem rendeltek ki védőt a panaszos részére, tekintve, hogy szintén a Be. szabályozza azt a kérdést, mely esetekben kötelező védő részvétele a büntetőeljárásban.

A Testület hatáskör hiányában nem jogosult továbbá azon kérdés eldöntésére, hogy a panaszos a terhére rótt bűncselekményt elkövette-e, és mivel nem nyomozó hatóság, a vallomások valóságtartalmának tisztázása érdekében nincs lehetősége a szembesítésbe bevont személyek poligráfós vizsgálatára sem.

Ugyanakkor az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Mivel a kihallgatás hangnemére nézve a Be. nem biztosít külön jogorvoslatot, a Testület az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján a panasz ezen részére kiterjesztette vizsgálatát. Így a Testület vizsgálta, pontosan milyen tájékoztatást kapott a panaszos feltett kérdéseire, illetve volt-e módja kérdéseket feltenni egyáltalán, valamint értékelte a szembesítés hangnemét és rendőr esetleges részrehajló viselkedését.

2) Ezt követően a Testület vizsgálta, hogy a panasz előterjesztésére nyitva álló határidőt a panaszos valamennyi beadványában említett eseményre nézve megtartotta-e.

Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.

A panaszos 2013. május 31-én személyesen benyújtott beadványában főként egy 2013. május 13-án lefolytatott nyomozati cselekménnyel kapcsolatban adott elő sérelmeket, tehát erre nézve a rendelkezésre álló határidőn belül, 18 nap alatt élt panasszal.

Ugyanakkor a beadvány tartalmaz olyan részeket, melyek nem 2013. május 13-án, hanem annál jóval korábban történt eseményekre vonatkoznak. A panaszos beadványában felidézett egy 2011-ben történt esetet, amikor a rendőrök őt meztelenre vetkőztették M. városban, illetve egy másikat, amikor őt egy járőr fejbe vágta zseblámpájával egy volt feleségével történt incidens kapcsán – ennek időpontját azonban nem is közli.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől számított húsz napon belül lehet előterjeszteni, és a panaszossal az általa megadott telefonszámon kapcsolatba lépni nem lehetett, a Testület a beadvány azon részeit, amelyek a korábbi években történt eseményekre vonatkoznak, elkésettnek minősítette és érdemben nem vizsgálta.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

3) A panaszos sérelmezte a kihallgatását végző rendőr pökhendi, arrogáns stílusát, illetve azt, hogy a szembesítést végző rendőr méltóságát sértő módon utalt hajléktalanságára.

Ezzel összefüggésben a Testület ismételten utal rá, hogy az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A r. zászlós jelentésében a panaszos állítását határozottan cáfolva rögzítette, hogy egyáltalában nem volt pökhendi, csupán a rend fenntartása érdekében határozottan rászólt a panaszosra, aki viselkedésével a szembesítést igyekezett megghiúsítani. A r. zászlós saját előadása szerint kulturáltan viselkedett. Jelentése végén rögzítette, hogy természetesen rákérdezett a panaszos lakcímére, hogy ne csak a telefonján lehessen elérni, mert azt nehézkesen, vagy egyáltalán nem veszi fel, sok esetben ki van kapcsolva, így az idézés nehézségekbe ütközik. A r. zászlós megkérdezte, hogy megkapta-e a neki szánt postai küldeményeket, mert ha igen, feltételezi, hogy postázási címe él, így postai úton idézhető.

Kollégája – aki egyébként a szembesítés időtartama alatt saját bevallása szerint sem tartózkodott végig a helyiségben – előadását megerősítette. A r. főtörzsőrmester saját

munkájával volt elfoglalva, így csak arra lett figyelmes, hogy a panaszos folyamatosan akadályozta a nyomozati cselekményt közbeszólásaival, nevetésével. A r. zászlós őt a rend fenntartása érdekében helyreutasította. A r. főörzsőrmester véleménye szerint csak határozott volt, és mindössze arról volt szó, hogy kulturáltan figyelmeztette a gyanúsítottat arra, hogy a szembesítés során csak a szembesítés vezetője által feltett kérdésekre, és csak felszólításra lehet válaszolni, illetve arra, hogy egymásnak jelzést nem lehet adni, és egymáshoz kérdést intézni, vagy egymásnak nyilatkozatot tenni, csak engedéllyel lehet.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület álláspontja szerint az, hogy sértette-e a panaszos emberi méltóságát a r. zászlós lakcímére vonatkozó kérdése, illetve megjegyzése, kizárólag annak függvénye, hogy milyen kontextusban merült fel a panaszos hajléktalanságának kérdése. Amennyiben a r. zászlós valójában a jelentésében részletezett módon kérdezett rá a panaszos elérhetőségére, az alapvető jogokat nyilvánvalóan nem sértett, csupán azt a praktikus célt szolgálta, hogy a panaszossal érintkezésbe lehessen lépni a folyamatban lévő büntetőeljárás során. Mivel azonban a panaszos beadványában arra utalt, hogy a r. zászlós megjegyzésével „szemtelen és pimasz módon” hozta fel a kérdést, megalázó helyzetbe hozva őt ezzel, egyéb alkalmas bizonyíték hiányában a Testület nem tudta tisztázni, pontosan mi hangzott el, és milyen hangot ütött meg a r. zászlós.

A rendelkezésre álló adatok alapján tehát a Testület nem tudta feltárni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testületnek hatásköre hiányát kellett megállapítania a panaszos azon sérelmeire nézve, melyek kifejezetten a szembesítés lefolytatásának módjához, a szembesítésről készített jegyzőkönyv felvételéhez, és általánosságban ahhoz kapcsolódtak, hogy a panaszost véleménye szerint a szembesítésbe „belekényszerítették”.

Szintén hatáskörének hiányát állapította meg a Testület arra nézve, hogy miért nem rendelték ki védőt a panaszos részére, és nem folytatott le érdemi vizsgálatot arra nézve sem, hogy elkövette-e a panaszos a terhére rótt bűncselekményt.

Ezen túlmenően a panasz bizonyos részeire nézve a Testület a beadvány elkészítését is megállapította.

A rendelkezésre álló, egymásnak ellent mondó adatok alapján a Testület nem tudta feltárni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet sérelmező

állításainak, ezért a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem volt megállapítható.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET